

TEN-LIA-LA PƆƆL SI N̄MUNSA PI TIMOTI

Ten-lia-la PƆƆl si n̄munsa pi Timoti

¹ Mi-na PƆƆl n̄ n̄munse teniŋ deen. Mi ŋaa Yesu Kirisito nan̄zɔɔ n̄. La Tiina Wia tuɔtɔrun l̄ n̄ u liisemi di mi ŋaa u nan̄zɔɔ. Wia bula pila di u to Yesu Kirisito l̄ n̄ a jon̄ miisin̄ pila. U tin̄mi n̄ di mi bul miisin̄ deen̄ wiaa a pi n̄iaa.

² Mi n̄munse teniŋ deen̄ a pipi ŋ-na Timoti. N̄ ŋaa mi bii-choolii n̄. La Nyimma Wia ari la Tiina Yesu Kirisito lah̄rimɔ l̄, ba jan̄ f̄aŋ nennige a len̄ di ŋ h̄ɔŋ ari yarifiɛlaa.

PƆƆl bula pi Timoti duu chin̄ wialin̄ l̄ u si laa dii

³ Mii lolle Wia kin̄ken̄. Mi si tima pi Wia ŋii, mi tuɔbiinaa yie chesi n̄. N̄ii titia n̄ mi doho n̄iaa ma fa tima pipi Wia. Bua-na kala l̄ di mi n̄ii chuɔl̄ Wia, mi yie liliisi ŋ wiaa n̄.

⁴ Mi liise yi ari bua-la l̄ mi si sii ŋ teen, ŋ faa yel n̄. N̄ii n̄ tii mi cho di mi ku nan̄ ari siif̄iesin̄, di mi tuɔŋ faasa tɔr̄e woruŋ. Mi tuɔbiinaa yie h̄e ŋ teen̄ titan̄in̄ ari wiih̄eȳe kala n̄.

⁵ Mi liise yi ŋii ŋ si laa Wia wiaa dii ari siif̄iesin̄. N̄ nahima Lowis ari ŋ naan̄ Yunis n̄ laa sipaan̄ laa Wia wiaa dii. Mi jima ari ŋ ma chin̄ ŋii l̄ n̄.

⁶ Wia jon̄ kuŋ n̄ a dii zile ŋ l̄. U ŋaa ŋii n̄ bua-la l̄ mi si jon̄ mi nisin̄ dan̄-ŋ l̄. Mii liisin̄ di ŋ bira ken̄ ku-la woruŋ.

⁷ Wia bi u Diŋ-zoŋ-la joŋo hela le di la fifá fawulluŋ, ama duu pela le di la wuo keŋ doluŋ ne la miisiŋ le, a bira cho niaa, a pe keŋ la titia woruŋ.

⁸ Di ŋ ní bul la Tiina Yesu wiaa pipi niaa, sí leŋe di hiisiŋ keŋiŋ a tiŋ Yesu wiaa. Bira sí leŋe di hiisiŋ keŋiŋ a tiŋ mi ma wiaa. Kirisito wiaa ne tii ba keŋmi to dia. Ama sei di la kala na heeŋ a tiŋ Yesu wu-zomɔ-la wiaa. Wia doluŋ si heŋ le nii, nii ne tii ŋ wuo na heeŋ nii.

⁹ Wia ne laala ta a yirela di la ŋaa u niaa. U bi naga di Wia to la wu-zoŋŋoo le ne a laala ta. U titia tuotoruŋ le ne u fála nennige a laala ta. Yesu Kirisito le ne u to a ŋaa nii pila. U jima ari u jaŋ ŋaa nii pila faafaa kala ne, ka dunia-na suomi.

¹⁰ Leele la Laataara Kirisito Yesu sene ko dunia. U si ko nii, la wuo na Wia zile wiaa si nage nii ne. Kirisito si ko, u kpu suuŋ doluŋ kala ne. U bul wu-zomɔ-la pila a to nii le dagela ari u ne pila miisiŋ, a bira dagela di la ne suba maa, la jaŋ bira sii a keŋ miisi-la si bi dere.

¹¹ Yesu wu-zomɔ-la wiaa ne tii Wia liisemi di mi ŋaa u nanzoɔ, a leŋ mi bul wiaa deenba a pipi niaa a didageba.

¹² Mi sí bul nii leŋe mi nina heeŋ ne. Ama hiisiŋ bimi kene a tiŋ hee-la mi si na wiaa. Mi jiŋ nii-la mi sí to ne. Mi si joŋ mi titia he u nisiŋ le nii, mi laa dii ari u jaŋ wuo beŋmi woruŋ halii a kaa mu yi tapulii-la Kirisito Yesu si jaŋ miira ko.

¹³ Wialiiŋ kala mi fa si dagiŋ, ba ŋaa wutitiiba ne. Chiŋ wialiiŋ le a tutoba. La di Kirisito Yesu si

ηαα kubala ηii, he doluη aη chiη η yarida naaη
 ε, a cho niaa maa.

¹⁴ Wia Diη-zoη-la hela ε ne. Wia joη wutitii
 he η nisiη ε ne. Beη wutitii-la u Diη-zoη-la
 doluη ε.

¹⁵ N jima ari bua-la ε mi fa si he Esia tiηteen
 ε niaa kala ne fa viami, Fijilas ari Hοmοjini
 ma fa he niaa deηba tuoη ne.

¹⁶ Ama baal-la ba sii yire Onisiifοros, u ne
 pemi ε woruη a ηαα mi nyuη faasa nyaase. Ba
 si keηmi kaa to dia ηii, hiisiη fa buu keηe a tiη
 mi wiaa. La Tiina Wia jaη fau nennige, ba di u
 dia niaa kala.

¹⁷ U si ku tuu Rom ε, lee-la ba si tomi dia, u
 suomo chiche mi ari siifiēsini aη-na ku nami.

¹⁸ Wia jaη leη di la Tiina Kiriito fau nennige
 sariya che-diiliη. N ma jini ηii u si faasa pemi ε
 ne bua-la ε mi fa si he Efesis ε.

2

Poal bula pi Timoti duu ηaa laali-yuori-zomuη

¹ N-na mi bii Timoti, mii che di η keη doluη.
 Dol-la lii Kiriito Yesu teen ne. U lahorimo wiaa
 ne tii η keη doluη deη.

² Mi si bul Wia wiaa piη, niaa yuga ne a fa he
 dime a pe nii. Bul wiaa deηba η si nia a pi
 nialiη si keη wutitii. Niaa deηba saa jaη bira
 wuo bul wialiη a pi ba doηsuη tiηηaa maa.

³ N si ηaa Kiriito Yesu laali-yuori-zomuη, ηaa
 siri di la diη kala na heη.

⁴ Laali-yuoru kala si he u tiηtiηηaa ε a titiη, u
 yie chiche duu tiη ηii di nii-la si joηu tiηtiηηaa

ɛ, duu tuonɔ̄ toɛ nɛ. Njii wiaa u yie bi che duu tinɔ̄ tinɔ̄timii donɔ̄ kala a pɛ tinɔ̄timii-la u sɔ̄i tinɔ̄ ɛ.

⁵ Bira na fifaari-la sɔ̄i fá, u bi janɔ̄ wuo fá a laa u time, see di u to wialinɔ̄ ba si bile pi fifaaraa ba tuto ɛ.

⁶ Bira na ba-paari-la si faasa titinɔ̄ nɛ maga duu laa sipaanɔ̄ dii бага ku-falaa.

⁷ Bibiine wiaa deenɔ̄ba mi sɔ̄i bul. La Tiina Yesu janɔ̄ pɛnɔ̄ ɛ di nɔ̄ wuo jinɔ̄ wiaa deenɔ̄ba kala bubuonɔ̄.

⁸ Jonɔ̄ Yesu Kirisito wiaa hɛ nɔ̄ nyunɔ̄ ɛ. U fa nɔ̄aa Devit doho nuu nɛ. U si suba, u bira sii suunɔ̄ ɛ nɛ. Wia wu-zomɔ̄-la mi si bula pima nɛ dage wiaa deenɔ̄ba.

⁹ A tinɔ̄ Yesu wu-zomɔ̄-la wiaa, mi na hɛɛnɔ̄. Ba dogisemi a nage mi nɔ̄aa ni-bonɔ̄ nɛ. Ba kenɔ̄mi voo nɛ. Ama ba bi janɔ̄ wuo kenɔ̄ Wia niinɔ̄ wiaa voo bil.

¹⁰ A tinɔ̄ Yesu wu-zomɔ̄-la wiaa mi nyalime wii-kala nɛ. A tinɔ̄ nialinɔ̄ Wia si liisa wiaa nɛ mi nɔ̄aa njii, di Yesu Kirisito wuo laaba ta. U si laaba ta njii, ba janɔ̄ na Wii-balinɔ̄ dolunɔ̄ a kaa mu deenɔ̄.

¹¹ Wii-la mi sɔ̄i che di mi bula pima nɔ̄aa wutitii nɛ. U nɛ nɔ̄la:

Di la di Yesu kala nɛ suba,
la duu kala nɛ janɔ̄ sii a kenɔ̄ miisinɔ̄.

¹² Di la nɔ̄i na hɛɛnɔ̄ anɔ̄ nyalime hɛɛ-la,
la duu kala janɔ̄ dii kuoronɔ̄.

Koo di la nɛ si la bi Yesu jinɔ̄,
u ma janɔ̄ bul di u bila jinɔ̄.

¹³ Di la nɛ bi wutitii ka to,
u-na ha kenɔ̄ wutitii,

bεε wiaa u bi jaŋ wuo nyise u titia.

Pɔɔl bula pi Timoti duu ŋaa tiŋtinni-titii Wia tiŋtiŋŋaa le

¹⁴ Bula pi nialin si laa Yesu wiaa dii di ba liliisi wiaa deenba woruŋ, a sulba di ba bira sí wiaa kaa lilere. Ŋ si bul nii, leŋ di Wia ne ŋaa ŋ siada tiina. Ma si keŋ wiaa lilere nii, u nii bi nuu-kala lee pe, ama u yie leŋ nialin sí jegili wialin titel ne.

¹⁵ Di ŋ ne mu Wia teen di ŋ dage nii ŋ si tin ŋ tiŋtiŋŋaa, he ŋ doluŋ kala duu wuo na ari ŋ ŋaa tiŋtinni-titii si bi hiisin ka fá, a bira leŋ duu wuo na ari ŋ dage wialin si ŋaa wutitiiba ne woruŋ.

¹⁶ Di niaa ne ŋaa goŋ aa bul wialin si bi bubuon keŋe, wialin si bi Wia wonbiiŋ ka to, liise ŋ titia nialin le. Wiaa deenba ba síi bul yie kikiri niaa ne ba joŋ harin yia Wia.

¹⁷ Wialin ba síi dagu jaŋ teeli a nage naawiilin si yie keeri nii a dii nanpilin kala. Niaa balia ne he niaa deenba tuon aa dage wiaa deenba. Ba yiraa ne Haminiiyas ari Faliitis.

¹⁸ Ba leŋ wutitii wonbii-la ne an bul ari bua-la le niaa si jaŋ suu an sii suuŋ le paala kieli ne. Ba si dage nii ŋaa nialin donsun si laa Yesu wiaa dii joŋ ba yarida ta ne.

¹⁹ Ama dia gentin-duo-la Wia si bile pi u niaa, u bi jaŋ wuo jigisi. Wialin ba si ŋmuŋsa heu le ne ŋla: “La Tiina Wia jin nialin si ŋaa u niaa ne.” Ba bira ŋmuŋsa ari u maga di nii-la kala si si u ŋaa Wia nuu ne, duu leŋ wu-bonhoon ŋaanin.

²⁰ Niaa nage gbañsi-la si he niaa diisin le ne. Dɔɔsun ɔaa selime gbañsin, dɔɔsun ɔaa taasi-gbañsin, dɔɔsun ma ɔaa gbañsin, dɔɔsun ma ɔaa heñsin. Dɔɔsun ba yie joɔo bil ne a kaa didii kiaa che-zoɔɔ, aɲ keɲ dɔɔsun ma kaa didii kiaa tapulii-na kala.

²¹ Nii wiaa di nuu ne liise u titia wu-bɔɔɔ le, u jaɲ nage gbañsi-la ba si kaa didii kiaa che-zoɔɔ. Nii-la si nage nii ɔaa tuo-pul tiina ne u kuhian teen. U jaɲ wuo pe u woruɲ. U kuhian jaɲ leɲ duu titin tinɲin-zoɔ-na kala.

²² N sii yiele wiin deen, liise ɲ titia wu-bɔɔɔ-la le bapuoɔaa ari ha-toloo si yie cho di baa ɔaa. Ama loo chiche di ɲ keɲ tuo-pula a wuo chin ɲ yarida naan le, a pe cho niaa a leɲ di ma di niaa keɲ nii-bala. Ma di nialin si keɲ tuo-pula, sul Wia duu peba le, ma kala loo chiche wiaa deenba.

²³ Ama liise ɲ titia nialin sii lere wu-yaaraa le. N jima ari wiaa deenba yie leɲ niaa suomo yuyuo dɔɔ ne.

²⁴ Nii-la si tima pipi la Tiina Wia, u bi maga duu yuyuo yuosuɲ. U maga duu keɲ zile ne nuu-kala le, a wuo didage niaa woruɲ, aɲ pe keɲ kenyiri.

²⁵ Di ɲ nii dage wiaa a pi nialin si bi ɲ harin china, leɲ di ɲ siaa fiele. N bi pɔɔ, Wia jaɲ leɲ di ba na woɔbiin a wuo birima lii ba haacheba le a ku jin wutitii-la.

²⁶ Ba si ɔaa nii, ba jaɲ bira wasa keɲ wu-jimin a keɲ ba titia liise Sitaani beré-la le. U fa keɲba ba tuto u tuoɔoruɲ le ne.

3

Bua-la dunia si jan dɛɛ kpaga nɛ

¹ Timoti, jin bua-la ɛ dunia si jan dɛɛ kpaga nɛ. Bua deen ɛ wiaa jan kperi.

² Niaa jan cho ba titia an pɛ cho moribiee. Ba jan bibigisi ba titia ɛ, ba siaa bi jan susu nuu-kala maa, ba jan tutuuse niaa maa. Ba bi jan tuto ba nyimmaba ari ba naanba niin. Ba bira bi jan jin zile. Ba bi jan ken tuɔ-pula ma Wia sipaan.

³ Ba bi jan cho niaa. Ba bira bi jan sei di ba di niaa naa sima. Ba jan chichei niaa yirin maa. Ba bi jan ken ba titia. Ba jan tere. Ba jan bere wu-zɔn kala.

⁴ Ba jan naa zenbe timma, ba bi jan ken tuɔbiinaa. Ba jan ken sii-duon. Ba bi jan cho Wia. Ba tuɔtɔɛ wiaa dunɔnɔn nɛ ba jan cho di baa naa.

⁵ Ba yie chuchuoɛ Wia nɛ niaa tuɔn, ama ba wu-naalaa yie dage ari ba bi Wia dolun jin. Liise n titia niaa deenba tuɔn.

⁶⁻⁷ Wu-nyiari tinnaa deenba donsun yie juu niaa diisin nɛ a nyinyise ha-ni-yaaraa. Wu-bonɔnɔn nyage haala-la bil. Ba to ba tuɔtɔɛ wu-naalaa ɛ. Tuɔtɔɛ wu-naala-la yuga nɛ. Di nuu-kala nii che u dage haalaa deenba, ba yie jegile nii u teen a chiche di ba gunne wu-jimin, ama ba bi wutitii kala wuo gunne.

⁸ Baalaa balia nɛ fa he dime. Ba yiraa nɛ Janis ari Janbas. Ba fa bi Moosis hariɔn china. Ba si bi Moosis hariɔn china nii, nii titia nɛ baalaa deenba ma bi wutitii-la hariɔn china. Niaa

deenba nyun bi tin. Ba bi ba yarida naan le wuo chin.

⁹ Ama niaa deenba bi jan wuo njaa nii a mu sipaan, bee wiaa nuu-kala jan na di ba njaa ni-yayaase. Nii titia ne nialin ma fa na Janis ari Janbas fa si yaara nii.

Pɔɔl chagile Timoti

¹⁰ Ama η-na to wialin mi sii dage ne, an bira to mi wu-ɲaala maa. N na mi wu-ɲaala si nage nii, a na wii-la mi sii che dunia le, a bira na nii mi si chin mi yarida naan le, a bira na mi si ken ken yiri ma nii. N na mi si cho niaa maa, a bira na nii mi si ken nyalima.

¹¹ N na nii ba si to naasin dogisemi ne ari nii mi si na heen. N ma jin nii mi si na heen ne Antioch ari Icooniam ari Lisita tinteen kala le ne. Ba si to naasin dogisemi nii ne, ka mi nyalime. Ama mi Tiina Wia liisemi ne ba kala le.

¹² Nu-kala sii che duu to Wia wonbiin a len di ba di Kirisito Yesu nja kubala, niaa jan to naasin dogisu.

¹³ Ama ni-bonhon ari nialin sii nyise niaa jan wasa ninjaa wu-bonhon. Ba jan nyise niaa an pe nyinyise ba titia maa.

¹⁴ Ama η-na he dolun an chin wialin η si gunna naan le, wialin η si laa dii di ba nja wutitii. Siba jono ta. N jin nialin si dagin wialin ne worun.

¹⁵ A suomi η hanbiirin kala le a kaa mu, η jin Wia tenin ne. U bi disinnin ken. U ne wuo dagin Kirisito Yesu wiaa a bira len η laa u wiaa dii duu laan ta.

¹⁶ Wia teniŋ kala lii Wia teenŋ nɛ. Wia nɛ joŋ u Diŋ-zoŋ-la a hɛ niaa lɛ ba wuo ŋmunɛba. Wia teniŋ-la wuo dage niaa wutitii wonbiin. Di nuu nɛ ŋaa wii chei, u wuo dagu wii-la u si ŋaa chei a joŋ cheeriŋ pu, a bira wuo dagu wonbii-la si maga duu tuto, a wuo dagu ŋii u si jaŋ wuo ŋaa a keŋ tuo-pula Wia sipaanŋ a mu sipaanŋ.

¹⁷ Nla nɛ jaŋ wuo pɛ nii-la si tima pipi Wia lɛ, duu sɪ wii-kala ŋaa chei, a ŋaa siri duu tiŋ tiŋtiŋ-zoŋ-na kala.

4

¹⁻² Mii sulunŋ di ŋ bul Wia wiaa. Ŋaa siri di ŋ bul bua-na kala a joŋ ŋ nyunŋ kala hɛba lɛ. Di niaa ŋaa siri di ba jegili, koo di ba bi siri ŋaa, ŋ-na bul. Bul wiaa ba teenŋ aŋ kpiaba lɛ, a bira ŋaa di ba nyunŋ nyaase. N sɪ ŋaa ŋii, keŋ kenyiri a didage niaa worunŋ. Mi si sulunŋ ŋii, Wia ari Kirisito Yesu nɛ ŋaa la siada tiŋŋaa. Yesu nɛ ŋaa nii-la si jaŋ dii niaa kala sariya. Nialiŋ si weye ari nialiŋ si suba kala nɛ u jaŋ dii ba sariya. U nɛ jaŋ miira kɔ dunia a dii kuorunŋ. Ŋii nɛ tii mii sulunŋ.

³ Ŋaa wialiŋ mi si si di ŋ ŋaa a tiŋ wialiŋ si jaŋ ŋaa lɛ. Bua kubala jaŋ yi, niaa bi jaŋ jegili wutitii-la ba si jaŋ dageba. Ama ba jaŋ to ba titia tuɔɔrunŋ lɛ. Ba jaŋ che a keŋ kerichiba a yuge. Niaa deenba jaŋ dageba wialiŋ ba si cho di baa nii.

⁴ Ba bi jaŋ cho di ba nii wutitii-la. Ba jaŋ joŋ hariŋ yia wutitii-la aŋ cho di baa nii sunsɔguloɔ.

⁵ Ama ŋ-na hɛ dolunŋ a keŋ ŋ titia worunŋ wii-na kala lɛ. Di hɛeŋ nɛ juunŋ maa, nyalime. N

si ɲaa Wia tiɲtinnu ɲii, bul Yesu wu-zɔmɔ-la a pi niaa. Tiɲ ɲ tiɲtimii-la kala woruɲ a kaa mu.

Pɔɔl bul wiaa a tige u titia le

⁶ Bua-la le mi si jaɲ suu a lii dunia le, u yie ne.

⁷ Mi yuo laali-zɔɲ-la ne woruɲ. Mi fá mi fanin dɛre ne. Mi chin mi yarida naan le ne.

⁸ Lɛɛle mii gbɛre mi time ne. La Tiina Wia jaɲ jon time deen pimi tapulii-la tuɔ-pul timma-la si jaɲ sii suu le. U ne ɲaa sariya diiri-titii. Mi duɲduɲa dee u jaɲ jon time-la pa, ama nialin kala si chou a gbɛre la Tiina Kirisito duu miira kɔ dunia, ba ma jaɲ laa time deen.

⁹ He doluɲ aɲ kɔ mi teen lima,

¹⁰ bɛɛ wiaa Dimas viami ne. U cho dunia kiaa ne. ɲii ne tii u viami ta aɲ mu Tesalonaaka. Kiresikeɲ ma mu Galiisia, Taatis ma mu Dalimeesa.

¹¹ Luuk duɲduɲa ne he mi teen. Di ɲ ne kɔ mi teen, pe keɲ Maak kaa kɔ. U jaɲ wuo ɲaa wiaa yuge a pimi.

¹² Mi tin baal-la ba síi yire Takikas ne u mu Efesis.

¹³ Di ɲ níi kɔ, pe keɲ mi geri-la ari mi tenni-la kaa kɔ. Mi jono pi baal-la ba síi yire Kaapis a he Turɔwas le ne. Tenni-la ba si keɲ pusun purun kaa ɲaa ne mi wasa chiche.

¹⁴ Libiri kubala ba síi yire Alekizandá dogisemi ne woruɲ. U si ɲaami ɲii, Wia jaɲ kpuse u purun.

¹⁵ Pɔ ɲ titia ari libiri-la le. La si bul Wia niin wialin pi niaa, u lii la hariɲ ne.

¹⁶ Bua-la ɛ mi si laa sipaan bul wiaa di mi laa mi titia, bua-la ɛ ba sii dii mi sariya, nuu-kala bi mi hariŋ china. Ba kala viami ta nɛ. Mii sul Wia duu si ba dɔgisu a tin wialin ba si ɲaa.

¹⁷ Ama Wia chin mi hariŋ a pimi dolun mi wuo bul Wia niin wialin kala kala. Mi bul wialin a pi nialin si bi Juu tinɲaa ɲaa ma nɛ ba kala nii. Wia liisemi ni-bɔŋɲɔɔ nisin ɛ.

¹⁸ Wia jan liisemi wu-bɔŋɲɔɔ kala ɛ. U jan beŋmi worun a keŋmi joiin kaa mu hɛ u kuorii-la tuon Wia-jan ɛ. Wia yirin jan yire bua-na kala ɛ, a kaa mu wuu. Ami.

Chuoɔlaa

¹⁹ Chuɔɛ Pirisila ari Akuila pimi, a chuɔɛ Onisiifɔrɔs ari u dia niaa kala maa.

²⁰ Irasitas tuo mi teen. La si jon wonbiin, u ka Korinɲi ɛ nɛ, an ka mi len Turɔfimɔs ma Miliitas ɛ. U faa wiile nɛ. Nii nɛ mi lenj dime.

²¹ He dolun an ko, ka di yibiinin-la juu. Nialin ba sii yire Yubulas ari Pudɛŋs ari Laanis ari Kilaadia, ba maa chuɔɔɔn, ari nialin kala si laa Yesu wiaa dii.

²² Wia jan len di ma duu honun zon. U lahɔrimɔ ɛ u jan peŋ ɛ.

**Yesu Kiristito Wu-Zɔŋŋɔɔ (Ghana)
Sisaala-Tumulung NT Ghana**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sisaala, Tumulung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Jun 2026 from source
files dated 29 Jan 2022

b3eb8618-120f-5a96-8c1c-1dbc16914330